

„offentlig Gade, Vej eller Blads“, og for saa vidt erkender jeg, at der kan være Anledning til, at der tillades dem det, naar Omstændighederne kræve det.

Der blev rejst et Spørgsmaal fra den ærede Ordførers Side, nemlig det Spørgsmaal, om der kunde være noget til Hinder for Udførelse af Markarbejde paa Skærtorsdag, naar dette Markarbejde i øvrigt ikke forstyrrede Gudstjenesten. Det forekommer mig klart efter Loven af 7de April 1876, som jo er den eneste Lov, som i den Henseende kommer i Betragtning, at der ikke kan være noget i Vejen for at foretage Markarbejde, som ikke forstyrrer Gudstjenesten, saa vel paa Skærtorsdag som paa de andre høje Helligdage. Hele Spørgsmaalet beror paa Loven af 7de April 1876, thi den hæver alle ældre Lovbestemmelser derom, og heller ikke findes der noget i Loven af 1891 eller i nærværende Lovforslag, som kunde indvirke paa dette Spørgsmaals Afgørelse. Loven af 7de April 1876 indeholder i § 1. andet Stykke, den udtrykkelige Undtagelsesbestemmelse, at den foranstaaende Bestemmelse, nemlig den om Markarbejde paa Folketirkens Helligdage, ikke skal være til Hinder for Foretagelse af Markarbejder, naar Gudstjenesten ikke derved forstyrres. Det siges saa senere i § 8 om de høje Helligdage, at de Forbud, som indeholdes i de foregaaende Paragraffer, paa disse skulle gælde hele Dagen, men det er altsaa de foregaaende Bestemmelser i deres Helhed taget, og naar Forbudet i § 1 ikke rammer Markarbejder, for saa vidt Gudstjenesten ikke derved forstyrres, ser jeg heller ikke, at Forbudet i § 8 kan komme til at ramme dem. Derimod er der jo et andet Spørgsmaal, som naturligvis ikke lader sig besvare saa let. Det er Spørgsmaalet om, hvad der skal forstaaes ved Markarbejde. Saa vidt mig bekendt, har der været rejst Tvivl derom, og muligvis kan der ogsaa være affagt Domme enkelte Steder angaaende dette Spørgsmaal, idet der f. Eks. er rejst det Spørgsmaal, om en Tærskemaskines Opstilling og Benyttelse paa en Helligdag kan kaldes et Markarbejde, og der har endvidere været spurgt, om det i denne Henseende var afgørende, om Maskinen var opstillet paa selve Marken, saaledes at Afværkning fandt Sted umiddelbart fra Marken, eller om den var opstillet i Hus. Disse Spørgsmaal maa afgøres af Domstolene, og det skal jeg derfor ikke nærmere udtale mig om her; men at det, som i Virkeligheden maa kaldes Markarbejde, ogsaa kan foretages paa Skærtorsdag, maa jeg anse for temmelig givet, og det følger jo ogsaa deraf, at de andre Ting, som det paralleliseres med, ere Ting, som

aabenbart maa kunne foretages ogsaa paa de høje Helligdage. Udgangen til at foretage disse Markarbejder paralleliseres ganske med Udgangen til at løsse, lade eller reparere Skibe i Nodhavn, ja endogsaa med Foretagelse af saadanne uopsættelige Arbejder, som sigte til at redde og hjælpe andre, som befinde sig i Fare, og det er indlysende, at saadanne Arbejder ogsaa maa kunne foretages paa de i § 8 nævnte Helligdage.

Stilling: Det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (Knudsen) omtalte i sin Motivering, at han ikke kunde stemme for Forslaget af den Grund, at han i det hele taget var mod enhver Indskrænkning af Søndagshvilen, og denne Motivering maa jeg anerkende, for saa vidt han i den Henseende ikke kan gaa med til noget af de Forslag, som ere stillede under Punkt 1 og jeg kan sige Punkt 3 og 4. Derimod forbyr det mig, at det ærede Medlem ikke kan gaa med til det Forslag, som er stillet under Punkt 2, som netop i meget væsentlig Grad vilde bidrage til paa Højtidsdage at give en Mængde Mennesker en Frihed, som jeg dog har hørt almindelig udtale, foruden paa Møder ogsaa i forskellige Artikler, var et Ønske, som næredes rundt omkring baade blandt handlende og andre næringsdrivende; af Haandværkere, hvis Stilling medførte, at de maatte holde Butik aaben.

Den ærede 5te Landstingsmand for 1ste Kreds var meget vred over den Motivering, som oprindeligt var givet for Lovforslaget. Nu er der en anden Motivering, en supplerende Motivering, om jeg saa maa sige, som til Dels maa forløse det ærede Medlem ikke saa lidt. Det ærede Medlem har ikke paa noget Punkt paavist, at der kunde flyde nogen Skade af en saadan Indrømmelse til de næringsdrivende, tværtimod, det synes at kunne igennem, at det paa enkelte Punkter kunde have sin Betydning. Det forekommer mig, at naar det ærede Medlem tænker paa, hvorledes der netop paa disse Dage er en Mængde andre Medborgere, som ikke saa denne Søndagsfrihed, maa han komme til andet Resultat. Jeg vil nævne, at alle Værtshusholdere, som der ved forrige Behandling blev talt noget om, havde uhindret Udgang til at holde aabent, og skønt der ikke behøver at lægges noget særligt i, at netop de have Lov til at holde aabent og de handlende ikke, er dog det fattigste Forhold i Livet — vi maa ogsaa se noget derpaa — at der hos dem er let Udgang til at forbruge og formåle en Del Penge, som kunde finde en nyttigere Anvendelse paa